

Büyüme Kısıtlılığında Doppler (IUGR)

Hasta Bilgilendirme Serisi – Bilmeniz ve sormanız gerekenler

Bu broşür; intrauterin büyüme kısıtlılığının (IUGR) ne olduğunu, hangi testlere ihtiyacınız olduğunu, IUGR'de Doppler ultrasonografinin kullanımını ve büyüme kısıtlılığı tanısının sizin, bebeğinizin ve aileniz için ne anlama geldiğini anlamanıza yardımcı olmak içindir.

Büyüme Kısıtlılığı Nedir?

Intrauterin büyüme kısıtlılığı, bebeğinizin rahimde normal bir oranda büyümemesi veya nadiren hiç büyümemesi ve bu nedenle gebelik yaşına (yani fetüsün hafta cinsinden yaşına) göre olması gerekenden daha küçük olması anlamına gelir. Her doğum öncesi ultrason muayenesinde; bebeğinizin başının, karnının ve uyluğunun boyutları ölçülür, ardından bebeğin ağırlığı hesaplanır ve gebelik yaşına göre yüzdeler dilimlere (persentillere) göre sıralanır.

Yani, bir bebeğin ağırlığının gebelik yaşına göre 10. persentilin altında olduğu saptanırsa, bebeğin 'gestasyonel yaşa göre küçük' (SGA) olduğu söylenir. Bu 'gestasyonel yaşa göre küçük' bebeklerin yaklaşık %60'ı basitçe fizyolojik olarak küçük olsa da, yani hiçbir sorun yoktur, diğer %40'ı patolojik olarak gelişimi kısıtlanmış bebeklerdir (patolojik SGA, yani fiziksel bir sorun içerir). Dahası, 10. persentilin üzerinde olduğu görülen ancak gebelik ilerledikçe gelişimi yavaşlayan bir bebeğin bile fetal büyüme kısıtlılığı olduğu söylenebilir.

Büyüme Kısıtlılığına Ne Sebep Olur?

Büyüme kısıtlılığının birçok olası nedeni vardır. Bebeğin genetik anormalliklerinin yanı sıra, bir kadının IUGR'ye katkıda bulunabilecek birkaç tıbbi durumu olabilir. Örneğin; anne yaşının 40'ın üzerinde olması, sigara kullanımı, diğer madde kullanımı (alkol, uyuşturucu), şiddetli malnütrisyon veya anemi, ileri diyabet, kronik hipertansiyon, preeklampsi, gebelikte ağır kanama ve diğerleri. Geçmişte IUGR'li bir bebeği olan bir kadın, büyüme kısıtlılığı olan başka bir bebek sahibi olma riski altındadır.

Bebeğim İçin Hangi Riskler Mevcut?

IUGR, bebeği hamilelik sırasında, doğum sırasında, doğumdan sonra ve hatta uzun vadede bir dizi sağlık sorununa karşı riske atar. Örneğin, hamilelik sırasında bozuk gelişim olasılığı daha yüksekken, bebeğin rahimde ölme olasılığı da vardır. Bebek ayrıca doğum sırasında sıkıntıya

Büyüme Kısıtlılığında Doppler (IUGR)

Hasta Bilgilendirme Serisi – Bilmeniz ve sormanız gerekenler

ve asfiksiye daha duyarlı olabilir, enfeksiyona karşı daha düşük dirence sahip olabilir ve uzun vadede diyabet ve hipertansiyon geliştirebilir. IUGR bebeklerinin hem hamilelik sırasında hem de doğum sırasında özellikle yakından takip edilmesi şiddetle tavsiye edilir, böylece olası komplikasyonlar tespit edilebilir ve derhal tedavi edilebilir.

Doppler Ultrasonografi Tam Olarak Nedir?

Doppler ultrasonografi, kan damarlarındaki kan akışını ölçer. Ayrıca bebeğin organlarını, örneğin göbek kordonunu, beyinini ve karaciğerini de inceleyebilir. Büyüme kısıtlılığı olan doğmamış bir bebeğin yönetiminde, doğum zamanlamasını ve yenidoğanın hayatta kalmasını optimize etmek için doğru tanı çok önemlidir. Bu, en iyi şekilde invaziv olmayan Doppler velosimetri yöntemi ile gerçekleştirilir. Bu Teknik aslında, son birkaç on yıldır tüm tıp dallarında kullanılmaktadır ve komplike gebeliklerde fetal gözetimin düzenli bir bileşeni haline gelmiştir. Umbilikal arteri Doppler ile değerlendirme, doğum indüksiyonu, sezaryen doğum ve perinatal ölüm olasılığını önemli ölçüde azaltır.

Doppler Testi Nasıl Yapılır, Ne Kadar Sürer ve Ağrılı Mıdır?

Doppler ultrason testi, sıradan bir obstetrik ultrasonla aynı anda yapılabilir. Doppler, ses dalgalarını probdan bebeğin vücuduna, iç organlarına ve damarlarına ileterek ekranda gerçek zamanlı görüntüler üretir. Doppler taraması yalnızca birkaç dakika sürer. Testten hemen sonra doktorunuz size sonuçları söyleyecektir. Test ağrısızdır.

Doppler Muayenesi Hangi Ölçümü Yapar?

Kalp fonksiyonu iki fazda çalışır: sistol (kasılma) ve diyastol (gevşeme). Sistol fazı sırasında kalp, kanı damarlara yüksek hızda pompalar. Diyastol fazında kalp basıncını gevşetir ve kan akışı ve tedarigi fetal dokularda daha düşüktür. Doppler ultrason testi, taranan atardamar veya toplardamardaki hareket eden kırmızı kan hücrelerinin hızını (süratini) ve yönünü ölçer.

Doppler sonografi, bebeğin oksijen tedarikinin (oksijenasyon) yeterli olup olmadığını belirlenmesini sağlayan kan akışına karşı direnci hesaplar. Bu, sistol ve diyastolde Doppler dalga formu örüntüsünün değerlendirilmesiyle elde edilir. Damarlardaki kan akış hızı da

Büyüme Kısıtlılığında Doppler (IUGR)

Hasta Bilgilendirme Serisi – Bilmeniz ve sormanız gerekenler

değerlendirilir. Hız önemlidir çünkü anormal bir akış, bebeğin dolaşımının bozulduğunun güçlü bir göstergesidir.

Çok sayıda çalışma, IUGR yönetiminde Doppler ölçümlerinin değerini doğrularak doktorların, Doppler takibi yapılmadığında erken doğum, ölü doğum veya hatta ömür boyu etkilere maruz kalabilecek bir bebekle sonuçlanabilecek bir gebeliğin sağlıklı bir şekilde uzamasını sağlamalarını mümkün kılmıştır.

IUGR'li Bebeğim İçin Doppler Muayenesi Ne Kadar Önemlidir?

Doppler muayenesi, gebelikte IUGR'nin yönetiminde çok önemlidir. İlk olarak, Doppler sonuçları doktorunuzun gebelik takibine ve bir sonraki muayenenizi ne zaman planlayacağına karar vermesine yardımcı olacaktır. İkinci olarak, bebeğin hayati organlarının oksijenasyonunu ve gelişim oranlarını izlemek için yardımcı olacaktır. Örneğin, Doppler taraması sayesinde doktorlar ve ultrason uzmanları kötü çalışan bir plasentayı hemen teşhis edebilirler.

Son olarak, patolojik bir tanı durumunda, Doppler testleri doğum zamanlaması ve bebeğin doğumdan sonraki hayatı için klinik seçimi açısından da büyük bir rol oynar. IUGR patolojileri ile ilgili olarak, örneğin bir fetal sendrom veya konjenital bir anomali tanısı varsa, bir Doppler ultrasonu daha iyi bir gebelik sonucu için gereken bilgileri sağlayacaktır. Dahası, Doppler sonuçları doğum için özellikli bir hastanenin seçilmesine gerek olup olmadığını da belirleyecektir, çünkü hem doktorlar hem de ebeveynler, uzman bakımı gerektiren zorlu bir doğum sonrası durum olasılığı konusunda önceden uyarılmış olacaktırlar: IUGR bebeklerinin doğumda ve doğumdan sonra solunum ve diğer sorunları olması muhtemeldir ve bunlar hemen özel bir yenidoğan ünitesinde tedavi edilmelidir. En önemlisi, bir Doppler çalışması bebeğin ölme riskinin artıp artmadığını belirlemeye yardımcı olacaktır. Böyle bir bulgu, doktorunuzun bunun olmasını önlemek için kararlarını ve müdahalelerini hızlandıracaktır.

Peki Bebeğimin ve Benim Güvenliğim?

2. ve 3. trimesterlerde yapılan Doppler çalışması, deneyimli ve eğitilmiş bir ultrason uzmanı veya doktor tarafından yapıldığında hem anne hem de bebeği için güvenlidir.

Büyüme Kısıtlılığında Doppler (IUGR)

Hasta Bilgilendirme Serisi – Bilmeniz ve sormanız gerekenler

Sık Sık Doppler Ultrason Taraması Yaptırmanın Herhangi Bir Riski Var Mıdır?

Bu muayeneyi kaç kez yaptırabileceğinize dair bir sınırlama yoktur. IUGR'den şüphelenildiğinde, haftada bir kez Doppler testi yapılır. Ancak patolojik Doppler bulguları olduğunda, tarama haftada iki veya üç kez yapılır; özel durumlarda, günlük olarak yapılabilir. Mevcut kanıtlara göre, Doppler taramaları hem anne hem de doğmamış bebek için güvenli görünmektedir.

Son Güncelleme Eylül 2019